N°. 2156. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 27 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 26 Mei.

De plaats gehad hebbende uitvoerige diskussiën over de armenwet hebben ons tot dus verre verhinderd aan het voorstel van den heer Groen ter wijziging van de bestaande verordeningen op de autorizatie voor bijzondere scholen die opmerkzaamheid te schenken, waarop het allezins aanspraak heeft. Wij gaan er ons van nu af ernstig mede bezig houden, ons vleijende met de hoop, dat het voorstel bij de meerderheid der Kamer die sympathie en die ondersteuning vinden moge, welke iedere poging verdient, die ons eene schrede nader kan brengen tot het genot der grondwettig gewaarborgde vrijheid van onderwijs.

Ter mededeeling en beoordeeling ligt op dit oogenblik voor ons het verslag der kommissie uit de Kamer omtrent het in overweging nemen van het voorstel. Wij vernemen daaruit — en men mogt het verwachten — dat »de slotsom der plaats gehad hebbende overweging is geweest, dat de groote meerderheid der in de afdeelingen aanwezige leden zich voor het nader onderzoek van het voorstel gunstig gestemd heeft getoond; hebbende echter een groot deel dezer leden uitdrukkelijk te kennen gegeven, zich door het uiten van dit gevoelen geenszins tot medewerking aan het tot stand brengen der voorgestelde wet, of zelfs tot het geven van hunne stem aan het houden van het nader onderzoek bij de later plaats te hebben openbare beraadslaging over dat punt te verbinden. De overige leden hebben zich op onderscheidene gronden tegen het nader in overweging nemen van het voorstel verklaard."

't Is niet onbelangrijk na te gaan op welke gronden dit verzet van die »overige leden" berustte. Die gronden in beschouwing nemende, zullen wij tevens eene gereede aanleiding hebben tot het ontwikkelen van onze zienswijze ten aanzien van het voorstel in quæstie.

»In de eerste plaats, aldus het rapport, meende men het voorstel als *ontijdig* te moeten beschouwen. Nadat de minister van Binnenlandsche Zaken zoo stellig te kennen gegeven heeft, dat het ontwerp der wet, die ter uitvoering van art. 194 der Grondwet tot stand moet worden gebragt, gereed is en reeds voor eenigen tijd op het punt was om aan de beoordeeling van den Raad van State te worden onderworpen; — en nadat dien ten gevolge het uitzigt is geopend, dat nog vóór het einde van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal die wet aan de Kamer zal worden aangeboden, was het, volgens deze leden, onraadzaam, daarop door eenen partieelen maatregel vooruit te loopen. Alleen dan wanneer het daarbij eene aangelegenheid gold, welker regeling volstrekt geen uitstel kon lijden, zou zulk eene afwijking van den eigenaardigen loop der zaak wel ligt te regtvaardigen zijn. Naar dit gevoelen echter bestond hier geen *periculum in mora*, of was het bezwaar, waarin het voorstel tracht te voorzien, ten minste niet van dien aard, dat daarom geheel de aanstaande wetgeving op het onderwijs uit haar verband moet worden gerukt."

Bij deze beschouwingen stippen wij aan:

1°. Dat de ondervinding geleerd heeft, hoe onraadzaam het is in de verwachting te berusten, dat de onderwijs-wet spoedig tot stand kome. 't Is waar, dat zij, volgens den minister, »*op het punt was* aan de beoordeeling van den Raad van State te worden onderworpen." Doch zij was dus nog niet eens bij den Raad van State. En al was zij daar reeds, was dit dan een voldoende waarborg, dat zij weldra bij de Kamer ingediend en door haar goedgekeurd zoude worden? Of zal het thans de eerste maal zijn, dat de Raad van State en de Kamer zich met eene onderwijs-wet zullen bezig te houden hebben, zonder dat wij daarmede iets verder gevorderd zijn?

2°. De opheffing van het bezwaar, waarin het voorstel tracht te voorzien, duldt geen uitstel. Dat zal tegenover de »overige leden," volgehouden worden door allen, die prijs stellen op het genot van een der dierbaarste ons verzekerde regten — van het regt om aan onze kinderen die opleiding te geven, welke met ons geweten het meest overeenkomt. Zoo men op het onverwijld van een regt mag aandringen, het zal dan wel zijn op het genot van dit regt.

3°. Dat door de opheffing van het geopperde bezwaar geheel de aanstaande wetgeving op het onderwijs uit haar verband moet worden gerukt, ontkennen wij. Dat het zou geschieden, wordt niet bewezen, maar, loffelijker gewoonte, slechts gesteld. Wij bepalen ons dan ook, daartegenover, tot de aanmerking, dat, bij de aanstaande wetgeving op het onderwijs, niet zal gelet behoeven te worden op de daaraan anterieure wetten en besluiten, maar dat men daarbij alleen bij het grondwettig voorschrift te raden zal te gaan hebben. Door geene vóór dien tijd vigeerende wetten of besluiten wordt toch de verwachte organieke wet ter uitvoering van art. 194 der Grondwet geprejudicieerd.

Het verslag der kommisie vervolgt aldus:

»In de tweede plaats achtte men het *niet wenschelijk* een voorstel in beraadslaging te brengen, hetwelk niet alleen wantrouwen verraadt in het vervullen eener stellige toezegging der Regering, maar waarbij tevens ingewikkeld de tot nu toe door haar ten aanzien van het lager onderwijs gevolgde gedragslijn wordt afgekeurd. In de beweegredenen tot het voorgestelde wetsontwerp wordt toch met zoovele woorden gezegd, dat de *behoorlijke* toepassing der bestaande verordening op de autorisatie voor bijzondere scholen voorziening vordert. Daarin ligt de beschuldiging, dat die verordeningen thans niet op eene behoorlijke wijze worden toegepast. Door zoo iets goed te keuren, zou de Kamer, zich in eene vijandige houding tegen de Regering plaatsen; hetgeen sommige leden bepaald verklaarden niet te willen. Wel is waar, bestond er strijd tusschen dien aanhef der wet en de benaming, door den voorsteller zelven aan zijn voorstel gegeven, hetwelk, volgens den brief van inzending, *ter wijziging* der bestaande verordeningen op de autorisatie voor bijzondere scholen strekt, doch die tegenstrijdigheid kon de geopperde bedenking niet wegnemen."

Eene enkele aanmerking. Bij het beoordeelen van een wetsvoorstel mag er dunkt ons, geene sprake zijn van den indruk, welken het uit te brengen oordeel op de Regering zou kunnen maken, maar moet alleen de waarde van het wetsvoorstel, *an und fur sich*, gelijk het daar ligt, onderzocht worden. De Regering naar de oogen te zien, leidt immers meestal naar loslating van beginselen en naar transaktiën, ten koste der beginselen; en »*les transactions aux dépens des principes*, wij zeggen dit het *Journal des Débats* na, *s'évanouissent et ne nous laissent que des deceptions.*" 't Moet daarom dan ook thans de vraag niet zijn, of het voorstel van den heer Groen door de Regering goedgekeurd wordt, maar alleen of de wijze, waarop de verordeningen op de autorizatie voor bijzondere scholen worden toegepast, onverwijlde voorziening vereischt, en of daarin voorzien kan worden door het aanhangig voorstel. En althans de eerste dezer vragen kan onmogelijk anders dan in toestemmenden zin beantwoord worden.

Wij zetten morgen de ontleding voort van het thans besproken verslag.

Naar aanleiding der diskussie over art. 7 der armenwet, dat door vele vertegenwoordigers bestreden werd, ofschoon zij-zelven ten vorigen jare de nog vrij wat knellender bepalingen der anti-katholieke gelegenheidswet hadden goedgekeurd, schrijft de *IJsselbode* het volgende:

»Eene hoofdgrief tegen het ontwerp van armenwet was, van de zijde der kerkelijke mannen, de verpligting aan de diakoniën opgelegd, om hunne reglementen van bestuur mede te deelen. Wij hebben reeds in een vorig artikel doen opmerken aan hoe grove inkonsequentie zij zich te dezen opzigte schuldig maken, nadat zij de wet op de kerkgenootschappen hebben doorgedreven, waarbij niet enkel mededeeling der kerkelijke reglementen, maar ook *bekrachtiging* in de gevallen, die geheel ter beoordeeling der Regering staan, is voorgeschreven.

»De minister heeft dan ook goede partij getrokken van die omstandigheid en zoowel in zijne redevoering als in zijne memorie van beantwoording verwezen naar de wet op de kerkgenootschappen, waarvan deze verpligting, aan de diakoniën opgelegd, slechts eene flaauwe weerklank is. Wij waren zeer nieuwsgierig om te vernemen op welke wijze de kerkelijke mannen zich uit dit dilemma zouden redden; op *welke wijze* zij het zouden pogen goed te maken, dat zij *voor* de verpligting tot mededeeling der kerkelijke reglementen met het voorbehoud hunner bekrachtiging van regeringswege — gestemd hadden, en nu *tegen* eene verpligting van denzelfden aard, maar van veel minder omvang, ten opzigte der diakoniën stemmen.

»Wij hebben hunne opregtheid bewonderd.

»De heer van Lynden kwam er rond voor uit, dat men thans de wet op de kerkgenootschappen niet meer ter sprake moest brengen, en die niet in vergelijking moest brengen met de armenwet: want — zeide hij — de wet op de kerkgenootschappen was niet anders dan eene *politieke* wet, en hij roept daaromtrent het getuigenis van allen in, die tot hare daarstelling hebben medegewerkt.

»De erkentenis is treffend. *Thans* — naauwelijks is een jaar verloopen sedert de Aprilbeweging — komen reeds de heftigste leiders bekennen, dat de uitkomst van dat alles, te weten die beruchte wet, niet anders was, dan eene *politieke* greep, alleen berekend voor het oogenblik, maar zonder doel en zonder nut voor de toekomst. Dat men daarbij wel *eenige* bepalingen had vastgesteld, — maar alleen met *politieke* oogmerken, wèl wetende, dat zij toch nimmer tot uitvoering zouden komen; zóó zelfs, dat men *nu* reeds weigert de toen gemaakte bepalingen als bestaande te erkennen. Het is maar eene politieke wet geweest, zegt men!

»Voor *ons* was dat geen geheim; *wij* hebben dat wel van den aanvang af aan beweerd; maar hoezeer spoog men niet vuur en vlam tegen zulke ketterijen? Die onnoozele adressanten en Aprilmannen, die eerst vroegen: 1°. de *wering* der Bisschoppen, en 2°. toen dat niet opging, althans niet-erkenning hunner titels, en 3°. banden en waarborgen tegen ik weet niet wat; — en die zich eindelijk tevreden moesten stellen, met die fraaije wet, die hun, als klaar water, tot bedaring van den schrik, door de regering werd ingeschonken; en nu ten slotte nog moeten hooren, dat dit alles maar was eene *politieke* greep, eene mystificatie! die arme adressanten, wij beklagen hen zeer.

»De heer van der Brugghen, Zutphens beroemde vertegenwoordiger, stemde vóór de wet op de kerkgenootschappen, maar *tegen* art. 7 der armenwet, hetwelk hij *hatelijk* noemde zonder doel en noodzaak. Ook deze heer was vrij gul, maar kleedde toch zijne confessie wat meer in dan de heer van Lijnden, en wij laten hem daarom zelven spreken. Hij zeide: »Maar nu komt de regering met het argument, waarmede zij hoofdzakelijk de doelmatigheid en noodzakelijkheid van deze bepaling wil bewijzen. Dat argument is geput uit de wet op de kerkgenootschappen. Men heeft gezegd: de kerkgenootschappen moeten wel hunne reglementen aan de Regering overleggen en nu is er toch niets onredelijks in, dat men hetzelfde verge van de diakonien, die doorgaans met de kerkgenootschappen eenzelvig zijn. Er is niets kwaads, niets krenkends in deze wetsbepaling gelegen, aangezien het meestal kerkelijke instellingen zijn, die volgens de wet reeds hunne reglementen moeten overleggen. Ik geloof, dat die gelijkstelling *niet zooveel* grond heeft als zij *schijnt* te hebben. Er is een groot verschil tusschen de hier bedoelde vereenigingen; dat is hier ook reeds aangetoond; *het bestaat hierin dat de wet op de kerkgenootschappen niet zoo zeer*, ofschoon eenigermate, *maar niet hoofdzakelijk ten doel had het bekend worden met de reglementen van alle kerkgenootschappen.* Dat lag er wel eenigermate in, maar *dat was het hoofddoel niet. Die wet stond geheel in verband met het oogenblik en den tijd, waarop zij werd voorgedragen.* Ik beroep mij op de kennis van allen, die tot de daarstelling van deze wet hebben medegewerkt, of deze *niet in doel en hoofdstrekking* is geweest, een protest van staatswege ingediend, tegen alle mogelijke bewegingen, van welke zijde die ook komen mogten, die de suprematie van de kerk boven den staat zouden bedoelen. *Dat was, naar aanleiding van het oogenblik*, het hoofddoel *van de wet, en niet zoo zeer het belang van inzage en kennis* te hebben van de kerkelijke reglementen, enz."

»Men ziet het, de afgevaardigde van Zutphen is op dit teedere punt iets voorzigtiger in zijne uitdrukkingen dan die van Arnhem, en weet zijne gedachten meer onder fraaije woorden te verbloemen. Maar inderdaad komt zijn getuigenis op hetzelfde neder. Het hoofddoel van de

wet op de kerkgenootschappen was *niet* om den staat het regt te geven inzage te nemen van de kerkelijke reglementen; het was maar te doen, naar *aanleiding van het oogenblik*, een protest — zoo als v. d. B. zegt — of eene mystificatie, zoo als de heer Groen het noemde, in de wereld te zenden. Met andere woorden: veel ophef te maken, veel geschreeuw, om eigenlijk *niets* te verrigten, zoo zelfs, dat men reeds binnen het jaar openlijk durft verklaren, en zich tot staving van die verklaring op de kennis durft beroepen, van allen die tot de wet hebben medegewerkt, en inderdaad de *geschreven bepalingen* dier wet niet met al te beduiden hebben, en volstrekt *niet* gemaakt zijn om toepassing te vinden, maar alleen om *voor den schijn*, in de hitte van het oogenblik, zich wat air te geven!

»*Wij* wisten dat wel; *wij* hebben dat wel van den aanvang af aan verkondigd. Maar neem nu, bid ik u, eens de *Amsterdamsche Courant* of den *Nederlander* of de adressen der Aprilbewegers, of de *Morgenster*, of de *Fakkel*, of de redevoering van de ministers, ja zelfs die van van Lynden en van der Brugghen, van het vorige jaar, ter hand, en men zal een maatstaf hebben ter waardering van de goede trouw dier leiders der Aprilbeweging. Die arme adressanten; niet alleen zijn zij deerlijk gemystificeerd maar men spaart hen zelfs de vernedering niet van het hun thans zeer ombewimpeld te zeggen! — Dat is hard."

We kunnen goed begrijpen, al gaat ons doorzigt anders niet zeer diep, dat een massa onzer lezers zich wel eens een beetje zal vervelen bij de dagelijks weêrkomende Oostersche-quæstie-berigten, zoo vol tegenspraak en verwarring, en niet minder zeker, bij de zonderlinge parlementaire debatten, in de Tweede Kamer gevoerd over de armenwet. Zoowel hier als daar schijnt niemand regt te weten, of althans het te willen zeggen, wat hij wil, en ieder zijn best te doen, om de van ouds bekende Babylonische spraakverwarring weder in zwang te brengen. Dit begrijpende, willen we onze lezers een oogenblik van uitspanning bezorgen, door ze ten minste iets vrolijks ter lezing te geven, eenige aardige anekdoten uit het rijk der filantropie.

We ontleenen die anekdoten aan eene redevoering van onzen wereldberoemden landgenoot en veelgeachten heer filantroop W. H. Suringar, onlangs uitgesproken ter opening eener door den »veelgeachten heer architekt Warnsinck" met zeer bijzonderen smaak gerepareerde protestantsche bewaarschool.

De rijke redevoering van den veelgeachten heer filantroop Suringar ligt voor ons, en wij staan een oogenblik verlegen, nu het er op aankomt wat wij uit dit amuzante stuk kiezen zullen tot amuzement onzer lezers. We weten waarlijk niet wat te grijpen, want alles is even keurig in zijn soort; maar *enfin*, we dienen toch een greep of wat te doen in den »rijken voorraad" en bepalen ons daarom tot het mededeelen van de keurigste keurigheden uit het potscherven-mozaïek der filantropische kinderwereld, opgedischt in den vorm van sprookjes.

Men leze:

»Twee kinderen gaan 's middags naar school. Des morgens van dien dag liep het gesprek in de school over de alomtegenwoordigheid van God. De eene jongen zoekt den anderen te verleiden om van de middagschool weg te blijven, en op de schans te gaan spelen. De andere wil niet en zegt: »Hebt ge dan niet gehoord, dat de jufvrouw van morgen gezegd heeft, dat God alles weet? Neen! ik ga niet met u mede. Kom, ga liever met mij naar school." De ander wil niet, scheldt hem uit voor een lafaard en durfniet, en gaat alleen naar de schans. Zijn makker gaat bedrukt naar de school en zet zich stil op de bank. 't Speeluur komt, doch de anders levendige jongen speelt niet mede. »Wat scheelt er aan?" vraagt hem de jufvrouw, en nu begint hij te schreijen, en zegt met vriendelijkheid: »Zal hij dan geene straf krijgen, als hij 't niet weer doet?" »Wie is die hij?" vraagt de jufvrouw. »Wel, Jacob," zegt de jongen, »die is naar de schans gegaan, en ik heb hem gezegd, dat onze lieve Heer hem daar ziet." Den volgenden morgen komt Jacob ter school, de jufvrouw zegt: »Jacob, God heeft u op de schans gezien." Hij begint te schreijen, belooft beterschap en houdt trouw zijn woord.

»Zoo poogde dan reeds het éénc kind weldadig te werken op het andere. Waarlijk! er is een onderlinge strijd, om zich door gehoorzaamheid en leergierigheid te onderscheiden. De school ligt den kinderen na aan het hart. Het half zieke kind, dat t'huis moet blijven, zegt: »Breng mij naar school. Ik zal daar wel gaauw weer beter worden." En nog eens zij het gezegd, juist die liefde voor school en onderwijzers, brengt het kind digter bij vader en moeder, maakt het voor vader en moeder tot meerdere vreugde en rijkeren zegen.

»Wat is er weinig wezenlijke wisseling van woorden van beteekenis in het huisgezin van vele behoeftigen! Hoe arm en nietsbeduidend zijn de onderlinge gesprekken! Het kind echter, dat van de school komt, levert niet zelden den tekst tot eenig nuttig onderhoud. Dat kind vervrolijkt het gezin, en is soms een kleine zendeling — een apostel voor vader of moeder, of voor beiden. Het verdrijft buijen van moedeloosheid bij drukkende zorgen, en is bij leed en bij ziekbedden tot troost!

»Voorwaar! menig kind heeft op vader of moeder niet zelden heilzaam gewerkt, ja soms eene geheele hervorming ten goede in het huisgezin te weeg gebragt.

»Een vijfjarig kind komt uit de school. Men zal eten. De vader, een zeeman, die aan het Dok werkte, komt te huis en zegt: »Gaauw eten, 'k heb honger." Het eten is opgedaan, en de vader wil dadelijk aan den slag. »O, vader! wat doe je?" roept het kind, »eerst bidden. De jufvrouw heeft van morgen nog gezegd, dat het groote zonde is zonder bidden te eten." »Meid, hou je stil, wat heb ik met jufvrouw te schaffen." Hij gaat zijn gang met eten. 't Kind begint te schreijen, vat de hand des vaders, zoent hem, en zegt: »Och, liever vader! laat ons zamen bidden." De vader is diep getroffen, neemt de pet af, bidt met vrouw en kind, en wordt een nadenkend mensch!

»Aan een handwerksman, die een kind ter school heeft, worden eenige bestellingen gedaan. Men drukt het hem op het hart, de prijzen zoo zuinig mogelijk te stellen. »Ik begeer," zoo spreekt hij, »niets aan deze inrigting te verdienen, want ik heb er alles aan te danken. Door mijn kind heb ik God leeren kennen, dienen en liefhebben. Ik leef gelukkiger dan ooit te voren." De man is thans colporteur en brengt het Woord van God, dat hem vroeger onverschillig was, tot anderen, en onderscheidt zich door eenen christelijken levenswandel.

»Nog één voorbeeld, ten bewijze dat men de geheele waarheid spreekt, als men het kind een *kleinen zendeling* noemt.

»De prent van den dronkaard wordt op de school behandeld. Een jongentje van zes jaren komt te huis en vindt zijn vader stomdronken en in hevigen twist met de moeder. 't Kind slaat de armpjes om zijne moeder, en zegt: »Moederlief! hou u maar stil, vader hoort u toch niet." En nu barst de moeder los in tranen: »kind! ik heb zoo innig zielsverdriet. Uw vader verdrinkt alles. Als 't zoo voortgaat, zullen wij nog gaan bedelen." »Moeder!" zegt het kind, »wees maar stil. Vader heeft nu geen verstand. Heintje, onze helpster op de school, heeft dezen morgen nog gezegd: »Dronken menschen weten niet wat ze zeggen en doen." Maar, moederlief! laat ons voor vader bidden, dat hij een beter mensch worde. Als vader dan uitgeslapen heeft, zal ik hem vriendelijk verzoeken, om geen jenever meer te drinken." De vrouw houdt zich stil op raad van het kind. De man heeft zijn' roes uitgeslapen, en 't kind komt naar hem toe, en zegt: »Vaderlief! ik zal u wat vertellen, en een mooi versje opzeggen." »Wel, moeder!" zei de man, die zijne vrouw in diep gepeins verzonken zag, »hoe ben je zoo stil?" »Zou ik niet stil zijn," antwoordde de vrouw. »Het is omdat ons lieve kind zoo straks zeide: Moederlief, laat ons voor vader bidden, dat hij een braaf mensch worde en geen jenever meer drinke." »Ja lieve vader! dat heb ik gezegd," hernam het kind, »en ik heb het ook stil gebeden. Och, vaderlief! zult gij geen jenever meer drinken, ik zal heel zoet en gehoorzaam zijn." De man zegt niets. Hij zucht diep. Hij gaat den volgenden morgen naar zijn werk, komt 's avonds nuchteren en wel te huis met een zes ponds roggenbrood, en zegt: »Ziedaar vrouw! dat verdronk ik anders, en nog meer." Binnen een jaar tijds waren deze menschen er boven op. Er kwam burgerlijk welvaren in dit gezin."

»Behagen en treffen u deze daadzaken niet? Ze waren met nog vele andere, te vermeerderen. Hoe ongeloofelijk het schijne, die kleine kinderen waren niet zelden hervormers en redders van geheel het gezin. Zij bragten door hunne vertellingen, spreuken en liederen, door hun lieftallig gedrag een anderen geest, een betere atmospheer in de woning: de oogen en harten der ouders gingen open. Ja! zelfs op grootouders hebben die kinderen, zonder dat zij zelven het wisten, ten goede gewerkt. »Ik schaam mij vaak voor mijn kleinkind." Met dat woord komen ouders, soms grootouders bij onzen onderwijzer. »Het kind weet er meer van dan wij. Wij zullen onze belijdenis leeren."

O die filantropische kinderwereld, waarin de veelgeachte heer Suringar ons inleidt! wie had ooit kunnen denken, dat het er zoo lief toeging. Hadden we nu maar een goed geloof er bij, wat zouden we dan magtig veel gevorderd zijn in de kunst om ons met weinig tevreden te stellen, en alles voor goeden munt op te nemen. Zoo Chateaubriand die redevoering had mogen hooren, hij had zich stellig bekeerd en zijne heiligschennende omschrijving van de filantropie, als zijnde de »valsche munt der christelijke liefde" teruggenomen. Hoe plat eenvoudig wordt hier alles verhaald, zoodat ge niet meer leest, maar werkelijk ziet of meent te zien, wat er alzoo omgaat in de buurt. De wondervertellingen der »gelaarsde kat" zijn voortaan niets meer bij deze sprookjes; of kunt ge het in ernst zeggen, dat ge het nooit op de viool hebt hooren spelen, dat kindertjes van zes jaren, in den regel het werk doen van *zendelingen* of *apostelen*? Soms, wel is waar, gebeurt er iets, dat naar een apostelambt gelijkt. Maar hoogst zeldzaam, en nooit gelijk de heer Suringar dat schildert. Mogt het bekeeringswerk zoo gemakkelijk afloopen als hij 't verhaalt, ach! wat zou de wereld sedert de dagen van den Heiligen Paulus en allen, die hem op zijn baan volgden, dan magtig vooruitgegaan zijn! Wat die mannen deden met inspanning van al hunne krachten, dat wordt nu al spelende verrigt door kindertjes, die ter naauwernood het A. B. C. kennen. Zoo ver staat de filantropie boven het Christendom. Wij, Katholieken, hebben er geen goed begrip van, maar dat zal wel komen als wij ons maar laten bekeeren door de kleine zendelingen der filantropie en vlijtig gebruik maken van de geschriften der kolporteurs, die zij dresseert.

Wij ontleenen aan het *Journal de Bruxelles* het volgende, betreffende de verkiezingen, die plaats gehad hebben voor de Provinciale Staten:

»De verkiezing te Leuven heeft een hevige worsteling te zien gegeven. De kandidatuur van den heer Hervy was het hoofddoel dier worsteling. De *liberale associatie* maakte van diens heers verwerping een quæstie op leven en dood. Bij de eerste stemming is de heer Hervy verkozen.

»Het feit is van groote beteekenis en zeer treurig voor onze tegenstanders.

»Zoo men eenige politieke beteekenis mag hechten aan de verkiezingen voor de Provinciale Staten, zoo moet hetgeen te Vlaanderen is voorgevallen, ons volkomen gerustheid voor de toekomst inboezemen. Er is geen ernstige strijd geweest dan te Everghem, waar de kandidaat der konservatieven de overwinning op zijn mededinger heeft behaald."

Z. M. heeft benoemd: tot burgem. van Hoogeveen A. Zeper; van Valburg G. de Hartog; van Laren J. E. H. baron van Nagell; tot griffier bij de arr.-regtb. te Nijmegen Mr. W. J. E. baron van Balveren.

Sedert 1 Mei jl. worden telegrafische berigten, wanneer de afzender het verlangt, voor den vasten prijs van *f* 1.20, door het Saksische telegraafkantoor te Dresden, met den spoorwegdiensttelegraaf verzonden naar Herrnhut en Littau.

Bij koninklijk besluit van 16 dezer (*Stbl.* N°. 80) is bepaald, dat het port der brieven, die over Engeland tusschen het Rijk en de kolonie Suriname verzonden worden, bedraagt 65 cents voor een enkelen brief, te weten 10 ct. voor het Rijk, 10 ct. ten behoeve der koloniale kas, en 45 ct. tot goedmaking van hetgeen aan buitenlandsche regeringen of administratien verschuldigd is. Dat besluit treedt in werking met de eerste verzending in Julij aanstaande.

Eergisteren is A. v. d. H., wonende in de Ridderstraat, van een ladder, waarop hij op de Keizersgracht bij de Hartenstraat stond te schilderen, en die onder zijne voeten gebroken is, op de straat gevallen, [illegible] een gebroken rib naar het gasthuis gebragt.

Gisteren ochtend is op de Kalkmarkt het lijk opgehaald van een onbekend manspersoon.

Z. M. heeft de gevangenisstraf van zes maanden, waartoe S. A. Dwars, schrijver van de *Roomsche poppekast*, door het Prov. Geregtshof van Noord-Holland was veroordeeld, verminderd tot 14 dagen dier straf, en hem de geldboete van *f* 250 geheel kwijtgescholden.

's GRAVENHAGE, 25 Mei. Bij beschikking van 24 Mei heeft de minister van Binnenlandsche Zaken bepaald, dat de herstemming ter benoeming van een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het hoofd-kiesdistrikt 's Gravenhage zal geschieden op Woensdag den 7 Junij aanstaande.

— Naar men verneemt heeft het provinciaal kerkbestuur op de bezwaren, die door [illegible] van de Hervormde Gemeente alhier in het [illegible] waren gebragt ten aanzien van het gedaan [illegible] op Ds. Zaalberg, eene afwijzende beschikking genomen.

— Het bestuur over de diakonie der Hervormde Gemeente alhier heeft Maandag jl. den weezen een feest gegeven in den tuin van den heer Visser, in de Kazernestraat. De eigenaar heeft zich beijverd voor die gelegenheid kosteloos het gebruik daarvan af te staan aan de direkteuren der diakonie.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 24 Mei.

In deze zitting is aangenomen:

1°. het wets-ontwerp tot vaststelling der raming van uitgaven wegens verstrekkingen voor het Departement van Marine, dienst 1854;

2°. het wets-ontwerp tot vaststelling der raming van uitgaven wegens verstrekkingen voor het Departement van Oorlog, dienst 1854;

3°. het wetsontwerp tot wijziging van hoofdstuk X der staats-begrooting voor 1853;

alle drie zonder beraadslagingen met algemeene stemmen;

4°. het wets-ontwerp tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en het heemraadschap van Mark en Dintel, met 47 tegen 2 stemmen (die van de heeren Storm en van Hoëvell), nadat de heer Storm en de ministers van Buitenlandsche Zaken en van Financien daarover herhaaldelijk het woord gevoerd hadden;

5°. de konklusie van het rapport der Kommissie tot onderzoek van het verslag der algemeene Kommissie van liquidatie der zaken van de voormalige wees- en momboirkamers wegens

den stand harer werkzaamheden op 31 December 1853; strekkende om dat verslag ter griffie ter inzage van de leden neder te leggen;

6°. De konkluisie van het rapport der Kommissie tot onderzoek van de rekening van het fonds wegens de kolonisatie van behoeftigen in de koloniën der maatschappij van Weldadigheid over 1852; die strekte om het verslag neder te leggen ter griffie, en het bij afschrift te verzenden aan den minister van Binnenlandsche Zaken, na eene beraadslaging tusschen de heeren Mackay, Dirks en Ter Bruggen Hugenholtz;

7. De konklusie van het rapport der kommissie tot onderzoek van het algemeen verslag der muntwerkzaamheden over 1853, die strekte om dat verslag voor kennisgeving aan te nemen, doch een afschrift van het rapport der kommissie aan den min. van Finantien toe te zenden, met verzoek om te mogen vernemen, wat door het Gouvernement zou kunnen werden gedaan om de verdere indringing der Belgische centen te beletten, of althans de verdere nadeelen daarvan voor te komen; van welke konklusie echter het laatste gedeelte door de Kommissie is ingetrokken, nadat omtrent dit rapport eenige ophelderingen door den minister van Finantien waren gegeven;

8°. de konklusie van het rapport der Kommissie voor de Verzoekschriften omtrent eenige in hare handen gestelde adressen, die strekte om die stukken ter griffie ter inzage van de leden neder leggen.

Op aanstaanden Vrijdag zal de Kamer beraadslagen over:

a. het in overweging nemen van het voorstel van den heer Groen van Prinsterer ter aanwijzing van de bestaande verordeningen op de autorizatie van bijzondere scholen;

b. het wets-ontwerp tot wijziging der wetten betreffende den accijns van het gemaal.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Courant:*

»TRIEST, 26 Mei. De *Triester Ztg.* deelt uit Athene van den 22 het belangrijk berigt mede, dat, aangezien de regering van koning Otto de kategorisch gestelde eischen, vervat in het ultimatissimum van Frankrijk en Engeland, niet heeft ingewilligd, de beide westersche mogendheden den griekschen troon hebben vakant verklaard, en eene nieuwe regering in Griekenland ingesteld.

Men leest in de tweede editie van het *Handelsblad:*

ATHENE, 19 Mei. Aan de regering is, om op het ultimatum van Engeland en Frankrijk te antwoorden, een nieuw uitstel verleend, en wel tot den 23sten dezer. De berigten uit Thessalie zijn gunstig voor de zaak der opstandelingen.

TRIEST, 25 Mei. Er zijn berigten van Konstantinopel tot 18 dezer, welke melden, dat de Engelsche troepen gereed zijn om op te rukken.

Er zijn wederom 80 millioen nieuwe caïmes uitgegeven. In de moskeën is het verbod afgekondigd om politieke gesprekken te voeren. De Russen trokken in Azië eene aanzienlijke krijgsmagt bijeen. Op het Fransche linieschip Gomer was brand ontstaan, welke echter spoedig werd gebluscht.

WEENEN, 25 Mei. Uit Bucharest is eene telegrafische depêche hier ontvangen, meldende dat de veldmaarschalk Paskewitsch bij Kalarasch over den Donau was getrokken; hij bevindt zich voor Silistria, dat sedert drie dagen nauw berend wordt

PARIJS, 25 Mei. De *Moniteur* meldt, dat de stoomschepen, gebezigd tot vervoer van troepen, Frankrijk en Algerie hebben verlaten, om zich bij de eskaders te voegen, waarbij zij worden ingedeeld. De eskaders zullen aanzienlijke versterkingen ontvangen. Het Oostzee-eskader bestaat uit 31 schepen van den eersten en den tweeden rang. Het eskader van de Middellandsche Zee, onder den vice-admiraal Hamelin en den schout-bij-nacht Bruat, telt 30 soortgelijke schepen. De divisie in de Grieksche wateren bestaat uit 14 vaartuigen. Zeventien stoomschepen zullen te Toulon blijven, om 12,000 man troepen en de reserve aan boord te nemen. Er worden thans nog 14 nieuwe linieschepen, waarvan 7 met schroefstoomvermogen, uitgerust.

Hetzelfde blad bevat den tekst van de Engelsch-Fransche overeenkomst, betreffende de prijs gemaakte schepen, alsmede den tekst van het Oostenrijksch-Pruissische verdrag.

PER TELEGRAAF.

's *Hage*, 26 *Mei.*

Tot het in overweging nemen van het voorstel van den heer Groen is heden de Tweede Kamer besloten met 40 tegen 16 stemmen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Mei. De *Moniteur* deelt den text mede van het tusschen Frankrijk, Engeland en Konstantinopel gesloten traktaat. Den 8 dezer zijn de ratifikatien van gezegd stuk wederzijds uitgewisseld.

— Het *Journal des Débats* geeft eene vertaling van het tusschen Oostenrijk en Pruissen gesloten verdrag, 't welk reeds zoo dikwijls besproken is, zonder dat iemand regt wist wat bepalingen het inhield. Het stuk zal weldra officieel gepubliceerd worden met alles wat er mede in betrekking staat.

— De *Oest. Corresp.* verzekert gemagtigd te zijn te verklaren, dat er van het gerucht, alsof er moeijelijkheden zouden gerezen zijn tusschen Oostenrijk en Rusland, niets hoegenaamd bestaat.

— Te Triëst is uit Athene de tijding ontvangen, dat aldaar den 18 dezer het meer besproken ultimatum is ontvangen. Daarbij wordt een bedenktijd van 4 dagen toegestaan, na afloop waarvan, bij weigering om aan den eisch der mogendheden te voldoen, het land door Fransche en Engelsche troepen bezet, de kusten zullen geblokkeerd en een Fransch bewind ingevoerd zal worden. Zeven oorlogschepen van de vereenigde vloot zijn in den Pireus gestationneerd.

Door de insurgenten zijn Pyramithia en Margariti veroverd. De bende van Karatassos bevond zich op 12 mijlen afstands van Salonica. Er is een Turksch korps van 4000 man tegen hen afgezonden.

— De *Moniteur de la Flotte* meldt op grond van een schrijven uit New-York, dat twee groote stoommachines, de eene van 900 en de andere van 1500 paardenkracht, daar voor rekening van de Russische linieschepen *Maarschalk Paskewitsch* en *Czar* bestemd, denkelijk niet naar Rusland zullen kunnen vervoerd worden, omdat het transport volgens kontrakt met de fabriekanten, voor rekening van deze laatsten moet geschieden en geene maatschappij deze lading wil verzekeren, op grond dat zij, zelfs in neutrale schepen, volgens het gevoelen der regtsgeleerden, als wapenen en ammunitie moet beschouwd worden.

— In den *Moniteur* leest men dat de regering der Vereenigde Staten van Amerika, den 28sten April geantwoord heeft op de mededeeling, welke haar gedaan is door den minister van Frankrijk, van de verklaring der twee groote maritieme mogendheden van Europa, ten opzigte van de neutrale vlag in den tegenwoordigen oorlog. In dat antwoord drukt de heer Marcy, in naam van den president der Unie, den wensch uit, dat de beginselen door Frankrijk en Engeland aangenomen, voor de toekomst de gedragslijn van alle beschaafde natien zullen worden. Hij verklaart buitendien, dat zijne regering vast besloten heeft, de regten der neutraliteit stiptelijk in acht te nemen en te doen in acht nemen. Hij herinnert er aan dat de wetgeving van zijn land aan elken Amerikaanschen burger als ook aan elk gevestigd persoon op het grondgebied der Unie strengelijk verbiedt kaperschepen uit te rusten als ook om personen te werven en deze te doen deel nemen aan een buitenlandschen oorlog. De heer Marcy voegt er bij dat het niet te vreezen is dat eenige poging zal geschieden om deze wetten te ontduiken, doch dat in het geval dat de verwachting der Amerikaansche regering mogt worden bedrogen, de president meent gebruik te zullen maken van de magt waarmede hij bekleed is, om haar te doen eerbiedigen.

— De *Moniteur* deelt tevens eenige bijzonderheden mede, betreffende de reeds bekende nederlaag der insurgenten te Petra, en voegt er slechts bij dat men in de genomen bagage in het hoofdkwartier van Zavellas, eene corresrondentie van dat opperhoofd met de Grieksche ministers gevonden heeft, en wel met name met den heer Scarlato-Soutzo, minister van oorlog; deze correspondentie bevindt zich thans in handen van Fuad Effendi.

— De staf van het expeditie-leger heeft een volledig plan opgemaakt van de stad Gallipoli. Om het zoeken te vergemakkelijken heeft men in dat plan alle straten met namen aangeduid, die ontleend zijn aan de monumenten, die zich daarin bevonden, of aan de ambtenaren, die er wonen.

— Er zijn over Spanje tijdingen ontvangen uit Lissabon van den 12den dezer. Zij melden dat een detachement troepen die hoofdstad had verlaten om eenige wanordelijkheden te onderdrukken, welke onder de werklieden aan den spoorweg van Sacarem waren uitgebroken, ten gevolge van eene weigering van verhooging van arbeidsloon.

— Men leest in de *Opinione* van Turijn:

De Kamer van gedeputeerden heeft met eene meerderheid van 90 stemmen op de 117, het ontwerp van wet, wijzigingen brengende in het wetboek van strafregtelijke procedure, aangenomen.

ENGELAND.

LONDEN, 24 Mei. In de zitting van het Huis der Gemeente van den 23 heeft de heer Wood, Lord John Russell gevraagd, of het waar was, gelijk men meldde, dat het Engelsche gouvernement was tusschen beide gekomen in de moeijelijkheden die er tusschen het bewind van Sardinie en den Heiligen Stoel waren gerezen. En of zulks zoo zijnde er bezwaar bestond de deswege gewisselde stukken mede te deelen. De minister heeft geantwoord dat er geene interventie had plaats gehad en er dus geen stukken bestonden ter mededeeling.

— De *Times* deelt het berigt mede uit Weenen, dat toen de ligting van 95,000 man aan de Oostenrijksche gezanten bij de buitenlandsche hoven werd medegedeeld, er werd bijgevoegd, dat de regering niet is afgeweken van hare bemiddelende staatkunde, doch altijd bereid zal zijn verdere maatregelen te nemen tot de herstelling van den vrede, in zoo ver dit bestaanbaar is met de belangen van het Europeesche evenwigt.

— Men leest in de *Daily News:* »Door sommigen is beweerd dat in de haven van Reval eene Russische vloot lag, door anderen is het ontkend. Wij weten met zekerheid dat in die haven eenige Russische oorlogschepen liggen; dat zij onlangs gepoogd hebben voor den dag te komen, maar op het gezigt onzer kruisers ijlings zijn teruggekeerd. Men kan veilig voorspellen dat de Russische oorlogschepen zich niet zullen wagen aan eene ontmoeting met de onze in volle zee. Keizer Nikolaas is blijkbaar tot het besluit gekomen om ter zee ruim baan voor de Engelschen en de Franschen te maken, hij hoopt dat zij het niet zullen wagen zijne oorlogschepen uit hunne schuilhoeken te drijven, en geene landing in zijn gebied zullen beproeven; en wij zullen, naar het schijnt, in de Oostzee niets kunnen uitrigten, zoolang de vereenigde vloot geen middel gevonden heeft om den vijand in zijne schuilplaats aan te tasten. Zij schijnt behoefte te hebben aan kanonneerbooten en aan troepen om te lande de operatiën der zeemagt te ondersteunen; in deze behoefte zal voorzien worden, en wij hopen dat het niet karrig geschiedt. Met eene behoorlijke vloot van kanonneerbooten, en met eene landmagt van bijv. 30,000 Franschen en 10,000 Engelschen, kan men op de vermeestering van St. Petersburg rekenen, en hiermede zou men den vijand niet alleen vernederen maar ook magteloos maken.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 24 Mei. Aan de gezanten der konferentie zijn de wederzijdsche verdragen tusschen de Westersche mogendheden en Turkije aan de eene, en tusschen de Duitsche mogendheden aan de andere zijde overgelegd en is een nieuw protokol gekonstitueerd.

FREIBURG, 19 Mei. Heden ochtend omstreeks 10 ure, begaf de stadsambtman von Senger, vergezeld van den griffier Widmann, zich naar het Aartsbisschoppelijk paleis. Naar men zegt werd hem aanvankelijk den toegang geweigerd. Des namiddags begaven beide heeren zich wederom tot den Aartsbisschop en bleven er eenige uren. 't Is tot hiertoe onbekend of die ambtsverrigting eenvoudig een huisonderzoek of een onderzoek van wege de politie ten doel had. Zooveel is zeker dat kort daarna het gezamenlijk ordinariaat, behalve de domkapitulares Haiz (gelijk bekend, gesuspendeerd) zich in het Aartsbisschoppelijk verblijf vereenigden en tot zes ure des avonds beraadslaagden, op welk tijdstip ook de groothertogelijke ambtenaren het Aartsbisschoppelijk paleis verlieten.

Men verneemt verder omtrent het bovenvermelde onderzoek het volgende: Toen de heer von Senger het aartsbisschoppelijk paleis binnen trad en den heer Aartsbisschop wenschte te spreken, werd hem geantwoord dat deze in de ordonariaats-vergadering was; en hij verwijderde zich, met het verzoek den heer aartsbisschop te roepen. Na verloop van een uur kwam hij terug met een politie-sergeant en een griffier en vroeg of de heer aartsbisschop nu te spreken was. Men antwoordde neen. Hij hernam: »Ik heb vier uren tijd gelaten; men roepe *hem* nu." Zulks werd geweigerd en de policiemannen bleven. ZHW. kwam te drie ure uit de vergadering, en dadelijk begaven de heer von Senger en de griffier zich tot hem. Daarna verklaarde men Zijne Hoogw. dat hij alvorens iets kon gebruiken; doch op de bemerking van dezen dat de onderhandeling dadelijk geëindigd zou zijn, wijl hij hen niet ter spraak wilde staan, gaf de heer Senger den tegenwoordig zijnde hof-kapellaan te kennen: »dat hij Zijne Hoogw. slechts eene mededeeling had te doen." Daarop onderwierp de heer von Senger den 82jarigen Opperherder tot 's avonds 5 ure aan een streng verhoor. Schoon deze volhardend bleef beweren en antwoordde, dat hij omtrentkerkelijke zaken slechts aan God en den H. Vader rekenschap verschuldigd was, werden hem allerlei vragen voorgesteld en werd hem eindelijk verklaard, dat hij, op last van Zijne Kon. Hoogheid en het ministerie in staat van beschuldiging was gesteld wegens opruijing tegen het staatsgezag, bijzonderlijk door de cirkulaire van 5 Mei N°. 3530 betreffende de kerkelijke bezittingen. In de kanselarij werd het koncept van die generale aanschrijving door den heer von Senger doch vruchteloos gezocht en alstoen bij Zijne Hw. zelve huiszoeking gedaan. Het gansche domkapittel begaf zich naar het paleis, doch werd op bevel van Senger door den politie-sergeant afgewezen en den deken van het kapittel zelfs niet geoorloofd, tegen die hemeltergende gewelddadigheid te protesteeren. De 82jarige grijzaart bleef nu alzoo van 's ochtends 8 tot 's avonds 5½ uur zonder eenige spijs te nuttigen. Van de Pastoors is de cirkulaire gewelddadig ontnomen en hen met vervolging gedreigd, indien zij het herderlijk schrijven durfden afkondigen. Zullen de katholieke mogendheden den grijzen opperherder en de Katholieke Kerk in Baden nu beschermen??!

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 26 Mei.

ONDERTROUWD (24 Mei): J. F. Werlemann met R. H. S. Schut.

GETROUWD (24 Mei): J. P. Duijs met E. N. Torres.

BEVALLEN (24 Mei): A. Bing, geb. Benjamins, Z. - A. M. E. van Daalen, geb. Scholten, D.

OVERLEDEN (21 Mei): G. A. Schouten, 5 m. — (22 Mei): W. C. Filet, 45 j — (23 Mei): G. M. Hoefkens, 7 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds	pCt.	24 MEI 4 u. gebl.	26 MEI 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		58$\frac{5}{16}$	58¾	à	59¼	58¾
Dito Dito	3 ″	68¾	69½	″	69¾	
Dito Dito	4 ″	86	86⅝	″	86⅞	86⅝
Amortisatie	3½ ″		85	″		
Handel-Maatschappij	4½ ″		115½	″	116	
Haarlemmermeer	5 ″			″		
O. I. Leening 1844	4 ″	84½	86⅝	″	86⅝	
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ ″			″		
Dito Hollandsche dito				″		
Obligatiën	4½ ″			″		
België, Certifikaten	2½ ″			″		
Dito	4½ ″			″		
Dito *Rothschild*	2½ ″		47	″		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			″		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 ″	96⅞	97⅞	″	98	
Dito A°. 1828—1829	5 ″	96½	97	″	97¼	
Inschr. op 't Grootboek	6 ″			″		
Dito Certifikaten	6 ″			″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″			″		
Negot. 1831 en 1833	5 ″			″		
Negot. 1840	4 ″	73⅝	73⅝	″	73¾	
Dito *Stieglitz*	4 ″	72⅝	73	″	73¼	
Dito Nieuwe	4 ″			″		
Nieuwe Engelsche	4½ ″	79¾	80½	″		
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1 ″	18½	18¾	″	19	
Nieuwe	3 ″			″		
Binnenlandsche	3 ″	34½	34⅞	″	35	
Cert. Coup. Sp. Com.		4⅜	4⅝	″	4⅞	4⅝
Amortisable Schuld				″		
Portugal, te Londen	3 ″	34⅛	34½	″	34⅝	
Dito Uitgestelde				″		
Weener Bank	5 ″			″		
Dito	4 ″			″		
Metalliek 1816—1852	5 ″	59⅛	59¾	″	60¼	
Dito 1847	2½ ″	30	30½	″	30$\frac{9}{16}$	
Dito 1851 en 1852	2½ ″	30	30½	″	30$\frac{9}{16}$	
Dito 1849	5 ″	72¾	73⅛	″	73⅞	73⅛
Dito Letter B	5 ″	72¾	73⅛	″	73⅞	73⅛
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*				″		
Dito - 250 dito 1839				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			″		
Polen, Obligatiën	4 ″	63		″		
Aandeelen 1835		133¼		″		
Dito met Loting fl. 500				″		
Sardinië, te Londen	5 ″			″		
Denemarken, dito	5 ″			″		
Peru, dito	4½ ″	60		″		
Grieken, te Londen	5 ″		4$\frac{7}{16}$	″	4½	
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5 ″			″		
Dito te Londen	6 ″			″		
Dito Bank				″		
Louisiana, te Londen	5 ″			″		
Brazilië, te Londen 1824	5 ″	95		″		
Dito 1843	5 ″			″		
Granada, dito à £ 100	2¼ ″	15¼	16	″		
Dito Uitgestelde		6⅜	6$\frac{5}{16}$	″	6⅝	
Ecuador			2⅞	″	2$\frac{15}{16}$	
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	22⅝	22$\frac{11}{16}$	″	22⅞	22¾
Dito Onbepaalde	3 ″	22⅝	22$\frac{11}{16}$	″	22⅞	22¾
Venezuela, te Londen	3¾ ″			″		
Dito Uitgestelde	1 ″			″		

Aanvankelijk besteedde men merkbaar hooger koersen voor meest alle fondsen, doch verkoodorders welke later geëffektueerd werden in Holl., Spaansche en Oostenrijksche fondsen, deden de prijzen weder eenigzins terug gaan; de slotkoersen zijn heden echter hooger dan eergisteren.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55$\frac{9}{16}$	Livorno	2/m.	*f* 38⅛
»	zigt	» 56$\frac{5}{16}$	Napels	»	» 80½
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.68
»	½/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 25¼
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35$\frac{1}{16}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11,77½
Genua	2/m.	» 45⅝	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 24 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 49½, 1840/1842 3½ pc. 88⅞; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 18$\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pc. 34⅝; Romeinen 5 pc. 80½; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 62.

PARIJS, 24 Mei. Fransche 3 pc. 68.20; 4½ pc. 94 60; Bank-Aktiën ——; 3 pc. Spanje 35¼; id. 1 pc. —; 4½ pc. Rusland —; Met. 5 pCt. —; Rom. Leening 1850 —.

LONDEN, 25 Mei. Consols 89⅝.

LONDEN, 25 Mei. Consols 89½; 3 pc. Spanje buitenl. 38¾; 1 pc. dito 19; Comité-Bewijzen 4⅛; Passive 3⅞; 5 pc. Rusl. 96; 4½ pc. dito 81½; 4 pc. Holl. 88; 2½ pc. id 59½; 5 pc. Sardinië [illegible]; Brazilië 97; 4½ pc. Peru 61; Gren. uitg. 6; id. werk. 17; 3 pc. Mexiko 24⅞; 4 pc. Portugal 38; Ecuador —; Wissel op Amst. [illegible]; Parijs —.—; Petersb. —.

WEENEN, 24 Mei. Met. 5 pc. [illegible]; id. 4½ pc. 75½; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen [illegible]; Amst. —.—; Parijs 161½, Goud 42¼; Zilver 36⅝.

BERLIJN, 24 Mei. 3½ pc. Pruissische Staatsschuld [illegible]; 4½ pc. Rusland 77½; 5 pc. 92¾; Wissel op Londen 2/m. [illegible] —; Parijs —; Amst. —; Ween. —; Petersburg —.

HAMBURG, 24 Mei. Spanje 3 pc. 32½; id. 1 pc. 17; Rusl. 5 pc. 90¼; 3 pc. Mexikanen —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 24 Mei. Met. 5 pc. 61⅝; 3 pc. Spanje binnenl. —; id. 1 pc. 17½; Wissel op Londen 3/m. ——; Amsterdam —; Parijs 93¾; Weenen 87⅝.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 26 Mei.

GRAANMARKT.

Poolsche Tarwe tot iets hoogere prijzen met goeden handel; roode Tarwe weinig ten veil en hooger gehouden, verkocht: 128, 129 ℔ o. b. Poolsche *f* 470, 475; 128 ℔ dito *f* 465; 126, 129 ℔ mindere dito *f* 453; 470; 127 ℔ roodb. dito *f* 455: 128 ℔ n. b. dito *f* 460; 133 ℔ w. Amerikaansche *f* 480,

Rogge in een doen: 122 ℔ Holsteinsche *f* 305.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit onveranderd: 114 ℔ Sleeswijksche *f* 230.

Koolzaad. Oostvriesch 61½ £. *Lijnzaad* flaauw: 104 ℔ Riga *f* 280. *Raapolie* op 6/w. *f* 38¼; Vliegend *f* 37¼; 1°. Sept. *f* 37⅜; Oct. *f* 37½; Nov. *f* 37⅝; Dec *f* 37. *Lijnolie* op 6/w. *f* 38¼; Vliegend *f* 37; 1°. Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 37½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 41¾; Vliegend *f* 40½.

SCHIEDAM, 24 Mei. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Libau *f* 305 6/w. — Gerst. 126 2 ℔ Libau *f* 228 6/w.; 129/2 ℔ Koersche *f* 230 kont., *f* 232 6/w.; 136,2 ℔ Arensburg *f* 250 6/w. — Moutwijn *f* 18,25; Jenever *f* 22,75; Amst. Proef *f* 24, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

DELFT, 24 Mei. Boter: eerste kwaliteit *f* 42 a 44; tweede kwaliteit *f* 38 a 40; derde kwaliteit *f* 35 a 37.

MIDDELBURG, 24 Mei. Tarwe. Puike Zeeuwsche *f* 15, iets mindere *f* 14,75 a 14,50, geringe *f* 14; puike Nieuwe Walchersche *f* 15,50, 15,25 en *f* 15 naar deugd en kwaliteit, mindere *f* 14,75 a 14,50. — Rogge. Zeeuwsche *f* 12 a 12,25; Axelsche *f* 12,50. — Gerst. Puike Winter *f* 7, dito Zomer *f* 6,25. — Haver. Korte Voer *f* 5,50. — Walchersche Witteboonen *f* 13 a 13,50; Dito Bruineboonen *f* 13,50 a 14; Dito Paardeboonen *f* 7,75 en 8, slechts een enkel partijtje is voor *f* 7,60 afgegeven; Dito Groene Erwten, zoo groote als kleine *f* 10 a 11; Zeeuwsche Paardeboonen *f* 7,60, mindere soort *f* 7,50 a 7,20 afgedaan; Duive (Schapenboonen) *f* 8,50; Zeeuwsche Groene Erwten die men op *f* 9,75 hield, zijn voor *f* 9 en *f* 9,50 verkocht. — Groninger Parel-Gort *f* 13,50, Dito Gort N°. 2 *f* 12,50 a 12,70 de Mud verkocht.

LONDEN, 23 Mei. *Ruwe Suiker* wordt iets onder de voorgaande prijzen meer gevraagd. — *Geraffineerd* zeer stil.

Koffij. Van Native Ceylon zijn in veiling verkocht 1200 balen tot 43 a 43 s. 6 d. voor goed ordinair van oude aanvoer.

Thee kwijnende.

Talk vast met weinig afgevers. Petersburger 61 s. 6 d.

Graanmarkt. Vreemde Tarwe wordt vaster gehouden en kleine partijen zijn zelfs 1 s. hooger betaald. Garst traag. Haver ruim voorhanden met eenige aftrek.

Veemarkt. Met onbelangrijke aanvoeren van het vaste land waren Runderen zeer gevraagd tot eene verhooging van 4 a 6 d. Schapen en Lammeren met tragen handel. Kalveren gretig afgaande en Varkens onveranderd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 25 Mei. B Schut, Jacob Sydnes, Bordeaux.
HELVOET, 25 Mei. P. Poldervaart, Vereeniging, St. Ubes.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 26 Mei in lading naar:

Ludwighaven, Manheim & Heilbron. — Joh. Brilmeijer, Æolus.
Frankf. & Coblentz — A. Joosten, Frankf n°. 22.
Manheim — J. M. Kimpel, die Harmonie.

AMSTERDAM, 20 Mei vertrokken:

Keulen — J. van Loosen, Colnn N°. 9.
Mainz — J. Bauman, Mainz N°. 9.
Duisburg — J. Otten, Johanna.
Weesel — J. Beijer, Wilhelmina.

Rijnhoogte — ARNHEM 23 Mei 2 el 6 duim. KEULEN 24 „ 8 vt. 9½ „

Advertentiën.

(4051) Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapen ***DOCHTER***, C. A. VAN MUNSTER, geliefde Echtgenoote van P. DE VOYS.

AMSTERDAM, 25 Mei 1854.

Vrienden en bekenden zoo binnen als buiten deze stad, gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Heden bevallen van eene ***DOCHTER***, C. A. CRUSE, Echtgenoot van B. KERSTIENS.

AMSTERDAM, 24 Mei 1854. (4052)

(4048) Heden overleed tot onze innige droefheid ons jongste Zoontje, HENDRIKUS GOTLIEB. JOHAN, ruim een jaar oud.

AMSTERDAM, den 22 Mei 1854. H. H. PRELLER. J. W. PRELLER, geb. HUYBERS.

(4049) Heden overleed, na ruim vijf weken geleefd te hebben, onze lieveling STEPHANUS ALEXANDER EUGENIUS.

AMSTERDAM, 25 Mei 1854. Dr. J. C. H. BIJPOST, S. A. P. H. BIJPOST, CARDOL.

Wordt gevraagd op een **Notarieel Kantoor**, in eene gemeente van het Arrondissement 's Hertogenbosch, provincie Noord-Braband, een **JONGELING** van 15 tot 20 jaren, van de R. C. Godsdienst, tot opleiding voor het **Notarisambt**, met of zonder kost en inwoning. Tot nadere informatie adres *franco*, Postkantoor Grave, onder letter X. (4024)

STOOMBOOT-DIENST
tusschen
Zierikzee en Rotterdam,
en tusschenliggende plaatsen en veeren;
DIRECTE VAART MET DE
STOOMBOOT **STAD ZIERIKZEE.**

Dagen en Uren van vertrek in de maand Junij 1854.

Van ZIERIKZEE:			u.	m.	Van ROTTERDAM.			u.	m.
Vrijdag	2,	's morg.	5	—	Dond.	1,	's morg.	8	—
Zondag	4,	″	6	—	Zaturd.	3,	″	9	30
Maand.	5,	″	8	—	Zondag	4,	's nam.	12	30
Woensd.	7,	″	10	—	Dingsd.	6,	″	12	30
Vrijdag	9,	″	11	—	Dond.	8,	's morg.	4	—
Zondag	11,	″	2	—	Zaturd.	10,	″	5	—
Maand.	12,	's nam.	1	30	Zondag	11,	's nam.	4	—
Woensd.	14,	's morg.	4	30	Dingsd.	13,	's morg.	7	—
Vrijdag	16,	″	5	30	Dond.	15,	″	8	—
Zondag	18,	″	6	[illegible]	[illegible]	[illegible]		9	30
Maand.	19,	″	8	30	Zondag	18,	's nam.	12	30
Woensd	21,	″	10	—	Dingsd.	20,	″	12	30
Vrijdag	23,	″	11	—	Dond.	22,	's morg.	4	—
Zondag	25,	's nam.	12	30	Zaturd.	24,	″	4	30
Maand.	26,	″	1	30	Maandag	26,	″	5	—
Woensd.	28,	″	2	—	Dingsd.	27,	″	6	—
Vrijdag	30,	's morg.	4	—	Dond.	29,	″	7	—

Aanlegplaats te Rotterdam, aan het Oude Hoofd; te Dordtrecht aan de Hooi-Kade.

De Goederen kunnen uiterlijk tot een half uur vóór het vertrek der Boot bezorgd worden; later komende blijven dezelve tot de eerstvolgende reis liggen.

Bij de aankomst der Boot te Zierikzee, zal er aan het Kantoor eene Diligence gereed staan voor Passagiers en Goederen, rijdende over Noordgouwe en Bommenede naar Brouwershaven, en zal van daar op zoodanig uur afrijden, om vóór de afvaart der Boot, te Zierikzee te kunnen arriveren.

Nadere informatiën te bekomen: Te Rotterdam, bij den heer C. G. Weldrager, Commissaris der Zeeuwsche Veeren, Haringvliet, wijk 12, n°. 11. Dordrecht, bij den heer J. B. Zahn, Marktp. B, 217. Willemstad, bij den heer A. Schippers. Amsterdam, bij den heer G. L. Koopman, Jc., O. Z. Voorburgwal, J, 508.

Bij vertrek des nachts kunnen Passagiers, des verkiezende, des avonds te voren zich aan boord begeven. (4050)

GEDENKPENNING
VAN DE HERSTELLING DER
BISSCHOPPELIJKE HIERARCHIE
in Nederland.

De Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN, gesteund door de goedkeuring en inteekening van Hunne Doorl Hoogw. de AARTSBISSCHOP en de BISSCHOPPEN, en van Z. Exc. den INTERNUNTIUS, maakt bij dezen bekend, dat de Gedenkpenning bijna geheel afgewerkt is en eerstdaags geslagen zal worden. Zij allen derhalve, die exemplaren in **Brons** tot ongeveer *f* 2.50 à *f* 3.00, in **Zilver** tot *f* 15.00, of [illegible] van dezen Gedenkpenning verlangen, worden dringend uitgenoodigd daarvan bij den Uitgever, of bij hun gewonen Boekverkooper opgave te doen, aangezien er geene Medaljes boven het BESTELDE GETAL geslagen en de stempels, bij de aflevering der exemplaren, VERBROKEN worden.

NB. Na [illegible] Mei worden geene bestellingen meer aangenomen.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.